

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabržini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Ptošno-hranilni račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Poročilo generala Saharova

PETROGRAD 5. decembra. (Uradno) General Saharov je danes brz javil: V noči od 4 t. m. je oddelek japonskih dobrovoljcev skušal razdejati našo trnjesto žično mrežo pred vasjo Linšipu, vendar je bil valed našega streljanja odbit, pri čemur smo ujeli enega Japonca. Danes nisem prejel nobenega poročila o kakem spopadu obeh armad.

Ruske vojne ladije na potovanju.

REST 5. Vihar je prisilil ruskega loveca torpedov »Prenzitelnega«, da je moral pritišati v luko »Camare«. Ob 10. uri predpoludne je ladja poskusila odplut. Morje je še vedno viharno.

KODANJ 5. Ena ruska pomožna križarka je včeraj predpoludne pluša v severni smeri mimo otoka Langelanda.

Ruske zaloge v Šangaju.

LONDON 5. »Morning Post« poroča iz Šangaja, da so Rusi napravili v Šangaju velike zaloge za svojo armado in brodogve, izlasti imajo velike zaloge premoga. Neki znan angleški parnik, ki je že večkrat prodril blokada pri Port-Arturju, je baje v nepretrgani zvezi z ruskimi pomorščaki, ki so tukaj internirani. Kršenje nevtalitetne provroča veliko razburjenost.

Grič 203 metrov.

LONDON 5. »Daily Telegraph« poroča iz Čifu od 4. t. m.: Govori se, da se je Japoncem posrečilo spraviti težke topove na »grič 203 metrov« in na višine zapadno od fорта Icesun. Rusi nprestano obstreljavajo »grič 203 metrov«.

Isti list poroča, da so Japonci zasedli baje tudi »grič 300 metrov« jažno od »griča 203 metrov«.

Brzobjavne vesti.

Pogreb državnega poslanca Schückerja.

DUNAJ 5. Danes popoldne se je na them vršil pogreb državnega poslanca Schückerja. Navzočih je bilo več ministrov, pred sednik državne zbornice in mnogo poslancev.

DUNAJ 5. »Polit. Korrespondenz« je zvedela: Povodom smrti gr. fa Kapnista sta si ruski car in avstrijski cesar izmenjala brzobjavke, v katerih sta vnovič naglašala priščne odnošaje, ki vladajo med obema državama.

Pogreb poslanika Kapnista.

DUNAJ 5. Pogreb ruskega poslanika gr. fa Kapnista se je vršil danes popoldne. Navzoči bili nadvojvoda Fran Ferdinand in avstrijski cesar, nadvojvoda Rainer

PODLISTEK.

66

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O-Š.

VI.

Nad bregovi, nad dolinami sta se razprostirala mir in mrak; nem je bil Grič, nema tudi kapiteljska stran, turai so bili črni, črno zidovje se je dvigalo v bledonodkasto nebo, ogorele grede mlina so se iztekle podobno velikim okostnicam nad pustim vrbič, tu pa tam so ležala ob potoku med gramovjem blede mrtva trupla, tu pa tam se je zabliskalo kopje kaknega stražarja, a po sedil se je valil zamolklo žumeči krvavi potok. V tem času je stala ob potoku podolgasta črna senca kakor črn steber. Človek je bil to. Dolgo je motril ta mračni krvavi kraj in marsikateri vzdih se mu je izvil iz prsi. Glej! Plamen je švignil na pogorišču izpod kupa pepela in je ožarel rudečim za-

in Leopold Salvator, ves diplomatični zbor, najvišji dvorni dostojanstveniki, skupni ministri, ministerski predsednik Körber z več drugimi resortnimi ministri. Truplo je bilo položeno v začasno rakez ter se pozneje prepelje v Rusijo.

Cesar v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 5. Cesar je delil danes splošne avdijeace, si je ogledal zimsko razstavo ter se potem vrnil v Göllö, kjer ostane do sobote. Tega dne odpotuje cesar na Dunaj. Včeraj je cesar v privatni avdijenci v sprejel ministra za zunanje stvari gr. fa Goluchovskega.

Srbska ministerska kriza.

BELIGRAD 5. Razprave med obema krili radikalne stranke so defiativno praktinjeae. Popoldne se je vršilo posvetovanje zmeranih o sestavi zmernega kabineta z Gručem ali Paščem na čelu.

Ogrske parlamentarne vesti.

BUDIMPEŠTA 5. Novo zasedanje poslanske zbornice se ne začne pred 12. t. m., najbrže še le 14. t. m.

V nedeljo se je vršilo v raznih mestih polno shodov. Govorilo je nad 100 državnih poslancev.

Shod ruskih pravnikov.

MOSKVA 5. Shod ruskih pravnikov, ki je bil sklican povodom 40 letnice ruske pravosodne reforme, je soglasno sklenil zsh-tevati ustavo za Rusijo.

Imperijalizem ameriških zveznih držav.

WASHINGTON 5. Letno poročilo pomorskega urada zagovarja ustanovitev močne vojne mornarice ter utemeljuje potrebo, da se ustanoviti dve mesti podsmiralov.

Nikdar ni še nobena vlast tekom enega leta spustila v morje toliko vojnih ladij, kakor Ameriške zvezne države v minoletem letu. Sadržaji proračuni so višji nego oni drugih let, vendar komaj zadostujejo, da se izvede program pomorskega urada. Število moživa se bo tudi primerno pomnožilo.

Balkansko pismo.

Beligrad, 3. decembra 1904.

I.

Včeraj sem se povrnil iz Sofije, kjer sem bil nekaj dni radi dogovora z bolgarskimi časnikarji o programu, ki naj bi ga zastopal v makedonskem vprašanju »Jugoslav. informacijski biro«, ki se o novem letu (po starem kol.) osnuje v Belemgradu.

Znano je, da je makedonsko vprašanje edina sporna točka med Srbi in Bolgari, a ker bo služil »Jugoslav. inform. biro« izključno interesom vseh Jugoslovancev brez razlike, moralo se je ob makedonskem vprašanju do-eti sporazumljenje. In — dosegl se je! Jaz sem predložil naslednji makedonski program:

rom lice podolgaste sence — obrez dijaka Miroslava, ožarel penečo se vodo, blede mrtva trupla, črno pogorišče. Dijak se je prekrižal in šepnil:

— Poguba tvoja, Izrael, od tebe samoga!

Ja udaril je zvon na stolni cerkvi, naznanjajoči nočne čase, a zvon se je rzlegal skozi noč na daleč, visoko, široko, kakor da peva grozno pesem:

— Poguba tvoja, Izrael od tebe!

VII.

Leto in več je minolo od tiste krvave noči pod Gričem. Tako ena kakor druga stranka sta začeli pravdo pred kraljevskim obrazom, sklicevaje se na svojo zvestobo, a podbanu slavonskemu so bile tako polne roke radi te večne pravde, da se ni mogel lotiti nikakega drugega posla. Stari kraljici Jelisavi, ali, bolje rečeno, njenemu prijatelju Nikoli Gorjanskemu, ni bilo do tega, da bi se ta pravda na hitro zvršila, da bi se dalo prav ali Griču, ali Kspitelju, da si sta vedela, da so Gričani dobri kraljevi pristaši. Gorjanski je imel sedaj polne roke drugega opravila.

Avtonomija Makedonije, reforme pot do avtonomije. A sredstvo za to: skupna akcija srbsko bolgarska! Ker edno na ta način, da Srbija in Bolgarska nastopita solidarno ob makedonskem vprašanju, bodo velike sile spoštovale geslo: Balkan balkanski narodom! Izjemo bodeta delati tukaj, seveda, Avstrija in Nemčija radi svojih pangermanskih tendenc, ki so izražene v besedah »Drang nach Osten«. Ali ti ostaneti osamljeni med velikimi silami, ki vse želijo, da se makedonsko vprašanje reši s tem, da se dá avtonomija, do katere bi se prišlo z reformami.

Na ta makedonski program, ki je edini pravi jugoslovanski, so bolgarski časnikarji — kakor reprezentanti bolgarskega javnega mnenja — privolili, a ta program si osvajajo tudi najboljši srbski in bolgarski politiki. Ali z mestom, kje naj bi bila centrala biro-a, ni bil zadovoljen g. Šangov, glavni urednik »Večerne Pošte«. Ta bi rad, da bi to bilo v Sofiji, kar pa ne bi bilo umestno, ker S. f. f. je preveč oddaljena od Ljubljane in od Zagreba, in tako bo centrala v Belemgradu, ki je skoro ravno na sredi med Ljubljano in Sofijo. Bolgarski časnikarji — razun gosp. Šangova — niso imeli nič proti temu.

Glede bosanskega vprašanja bo stal »Jugoslav. inform. biro« na stališču, da o n o še ni definitivno rešeno, ampak da je to še odprto vprašanje, ker po členu 25. berlinskega dogovora je Avstrija dobila samo mandat, da zaseda Bosno in Heroegovino in da ju upravlja do gotovega časa. Ali Avstriji nikakor ni bil dan nalog, da ti dve provinciji anektira. Jugoslovani moramo delati na to, da bosansko vprašanje ne bo klica, zabiti med Jugoslovane, kakor se je v svojem času izrazil Andraš — bosansko vprašanje se mora rešiti na nacionalnem principu!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 5. decembra 1904.

Ugledao nam je, da se moremo danes — v podkrepljenje svojih nazorov o položaju pred Port Arturjem — sklicevati na sodbe dveh zelo resnih virov.

To sta dunajska »Reichswehr« in praška »Politik«. Bitstvena izvajanja v »Reichswehr« so:

Takoj začetkom vojne je bilo jasno, da hočejo Japonci napraviti veliko pogreško: da so se odločili za zasledovanje dveh velikih strateških ciljev hkratu, mesto da bi bili vse sile naperili v eden cilj, v Mandžurijo. Bilo je pa tudi takoj jasno, da taka dvojna akcija mora končati le s ponesrečenjem obojnih operacij. Japonci so bili podobni lovcu, ki je hkratu meril na dva zajca, a ni potem zadel — nobenega! Toda v slično pogreško

Bosna, Dalmacija, Neapelj, Poljska, vse to je stalo pred očesom slavnega palatina, misel pokojnega Ludovika je navduševala tudi njega. Zato se je malo brigal za ta borni Zagreb, misleči si, da se ob njem tako in tako ne bodo razbijali valovi silnih svetovnih dogodkov. Vladanje mu je ugajalo. In res: Gorjanski je držal žezlo, namenjeno nemčnim rokam Ludovikove starije hčere Marije, a mej tem, ko se je plemstvo Ogrske in Hrvatske nadejalo, da se mu ne bo več bojevali v daljnih krajih, kakor se je moralo pod Ludovikom, da bo več miru in marje bremen, da se v miru celo okrepe privilegiji plemstva, držal je gospod Gorjana in vladar vse Ogrske kraljevsko žezlo toli trdno, da ni imel živ človek moči, ki bi je mogla izviti. A zvita Kotromanovičeva hči je bila gluha za vsako tožbo proti svojemu miljencu. Da, med plemenitaji se je širil glas, da bi gospod Gorjanski rad odtisnil od ogrske krone lukzenburškega pustolovca in kramarja Šišmansa, zaročnika mlade kraljice Marije, ki se mu je zdel, da si še mlad, preveč zvit za tekmeča na oblisti. Ko je pel tako velike stvari in je iskal prijatelj-

so zašli Japonci tudi pred Port Arturjem samim: tudi tu bi hoteli rešiti več nalog hkratu. Mesto, da bi se bili najprej odločili za način, kako hočejo vzeti trdnjavo, poskušajo zljaj tako, zdaj tako. Pred vsem bi se bili morali odločiti za fronto, katero hočejo nepadati. S prvega se je grozno slavilo Japonce radi njih sistematičnosti, ali v njihovem nastopanju proti Port Arturju ni prav nobene sistematičnosti. Sedaj napadajo na severni, sedaj na severno vzhodni, sedaj na severo-zapadni fronti. Z eno besedo: oni spreminjajo vsaki hip napadalno fronto. To vedno menjavanje, to beganje, to letanje z napadanjem sem in tja na vseh treh severnih frontah je pojav skrajne nestrpnosti; podobni so miši, ki v sili bega ob zidovju gori in deli, kje bi našla kako luknjo. Tu ni nikakega načrta ali metodike, kar se dostaja priredbe obstreljavanja. To more imeti dvojen namen. Razširja naj strah in grozo med prebivalstvom in naj uničuje zaloge na živilih in strelivu, ali pa naj ruši utrdbe, katere se hoče naskočiti. Ti dve nalogi posezati sicer ena v drugo, sli vendar ni smeti reševati obeh hkratu in obe jednako intenzivno, ako naj bo naskakanje sistematično. To pogrško pa delajo Japonci. Oai ne koncentrujejo ognja na forte, ampak obstreljujejo tudi mesto. Tako ne dosežajo dovolj izdatno ne enega, ne drugega cilja. Glavne trdnjave so še tako malo zrele za naskok, da so morali Japonci zopet zaustaviti napadanje. Prebivalstvo mesta pa ne misli danes na kapitulacijo, isto-tako, kakor ni mislilo doslej.

Kar se dostaje krika o japonskem vspehu z zavzetjem »griča 203 metrov«, pravi praška »Politik«, da tega ni smeti smatrati resno. Naj se le šteje število onih velikih fortov, ki jih morajo Japonci še le zavzeti in videli bomo, da jih imajo zavzeti še — vseh! Taki so dosedanja rezultati japonskih naskokov. Istotako ni smatrati — pravi »Politik« — resnim zatiranje, da so Japonci sedaj dobili točko, ki nadvladuje vse pristanišče. O kolikih točkah so že Japonci trdili istotako!! Nikari pozabiti — vsklika praški list —, da je Japonska zopet na predvečer — novih posojil. V ta namen je vse rožnato slikanje!

Velika bitka v Mandžuriji!

»New-York Herald« (pariška izdaja) je prejel dne 4. t. m. iz Petrograda vest, da v Mandžuriji nadaljuje ljut boj med ruskim in japonskim topništvo. Očitno da je, da pričinja velika bitka. Rusi so prejeli močna ojačanja ter se nadejajo zmage. Čunguzke čete skušajo na več mestih, da bi pokvarile železnico.

Nemci in Italijani.

Naj zabeležimo v rubriko, ki je v novejših časih postala stalna, zopet velekarakteri-

stva modrih trgovcev na Raltu (v Benetkah), puščal je palatin, naj se v kraljevinah plemstvo in mesta bajejo in koljejo med seboj, naj bo prepira brez konca in kraja, ker pravdanje daja kroni priložnosti, da deli milosti, katere se more nadejati, tako jedna kakor druga stranka, dokler se ne zvrši pravda. Ali to je Gorjanski trpel samo do neke mere, samo dotlej, dokler se je le v malem krogu borila korist pojedincev. Čim pa je kateri plemenitašev krepkeje povzdignil glavo, čim je krvavi spor hotel raztegniti na širše, zganil se je palatin in je z žezlom lopnil po glavi državeža, ki mu je na takov način kvaril posle. Jadvigji je položil na glavo poljsko krono in jo je v sili poročil z razmršenim Litvancem, Jagielom, zmogel je tudi Palizao v Vrači. Nemirni Zidrani, ki so se bili uprli njegovi vsoblasti, so izgubili glavo. Hotel je razgnati vsaki oblaček, da si v čistem zraku, močnami kriji pribori preko prestola slave. Gričani pa so mej tem čakali na svojo pravico in čakali so tudi Kapiteljci.

(Pride še.)

stičen prispevek. Ta prispevek je poučen za Italijane tem bolj, ker ne prihaja iz tistih nemško-kardinalnih krogov, ki nikakor, in tudi ne tedaj, ko govorijo naravnost na adresu Italijanov, ne skrivajo velikonemških ciljev in izlasti tudi ne velikonemških aspiracij do tržiškega ozemlja. Ta prispevek ne prihaja iz tistih krogov, ki odkrito napovedujejo boj tudi Italijanom na gospodarstvom in na političnem polju in v parlamentarnem življenju.

Ne, prispevek, ki ga imamo pred seboj, prihaja iz tistih krogov, ki po stari šabloni priporočajo v imenu — kulture, naj se Nemci bore skupno z Italijani proti Slovanom.

Znameniti mesečnik »Preussische Jahrbücher« priobčjuje v zvezku za mesec december študijo o položaju Nemcev v Cislitaniji nasproti vladi. Avtor govori tudi o razmerju med Nemci in Italijani in priporoča Nemcem toplo, naj se ne protivijo ustanovitvi italijanske pravne akademije v Trstu. Zaveznitvo z Italijani — pravi — bi izdatno jačilo... Nemci v parlamentu. In za ceno pravne akademije v Trstu si morejo zagotoviti tako zaveznitvo!

Do tu ne bi bilo nič posebnega. Kaj posebnega, izrednega bi bilo, ako bi nemški politik izkovanega zmernega, »državniškega« kova drugače govoril. Ali tu se pričenejo tisti velekarakteristični in za Italijane vele-poučni izreki nemškega politika. Tu se namreč pričenja tolaženje na adresu nemških radikalcov. Avtor meni namreč: saj tistih 200 italijanskih dijakov, ki bodo bivali v Trstu le po kakih 8 mesecev na leto in si tu najmejo svoje sobe, ne morejo nič spremeniti na bodočnosti Trsta. Tega ne more prezreti nikdo, da Trst — opozarjamo, da to navajamo doslovno — ostane nemško pristaniščno mesto o Srednjem morju, ali točneje rečeno, da bo postajalo še bolj nemško, nego je že danes!!

Prevedeno na naš slovenski jezik bi se glasilo to: saj tudi jaz, avtor »študije« v »Preussische Jahrbücher«, mislim tako, kakor mislijo — vsi Nemci, saj tudi jaz ne prepuštam Trsta Italijanom, marveč ga reklamiram za Veliko Nemčijo, menim pa le, da bi morali Nemci bolj — zavratno postopati z Italijani, da bodo ti pomagali na delu za uničenje Slovanov in Italijanov!

Če tako govorijo na zeleni veji braniteljev zaveznitva z Italijani, kako izgleda še le v sredi in glavah onih, ki nečesto poznati zakriviljenih diplomatskih poti, marveč vele: skozi, naravnost proti Slovanom in Italijanom. A ti poslednji imajo — komu ni še jasno to? — odločilno besedo, kar se tiče nemških »hoehzielov«! Trst mora ostati nemško pristaniščno mesto, oziroma, mora postati še bolj nemško, nego je že danes!

Ste li čuli, gospoda Italijani? Ta izjava je jako karakteristična in poučna za vas, ker prihaja iz ust, ki govorijo za zaveznitvo z Vami! Izkoriščati hočejo to zaveznitvo — proti Vam! Da — ako bi bili vi sploh še pristopni ponku, ki ga dajajo dogodki okolo vas! —

Kardinal — nasprotnik Slovanov.

Iz svečeniških krogov smo prejeli:

»Edinost« je že večkrat opozorila slovensko javnost na čudno, stokrat čudno političko vedenje, kardinala d. r. Koppa, knezoškofa v Vratislavi, v pruski Šleziji. Res čudno je, kakor ta visoki cerkveni dostojanstvenik iz Prusije poseže v notranje politično življenje v Avstriji.

Izglede tega kardinalovega posezanja v avstrijske notranje stvari smo doživeli zopet nedavno temu, o čemer je »Edinost« govorila opetovano. Ker pa nas marsikdo utegne vprašati, kako more kardinal Kopp, kakor inozemski cerkveni dostojanstvenik, posezati v naše notranje politično življenje, dovoljeno nam bodi, da pojasnimo stvar s par besedami.

Do leta 1742. je pripadala sedanja pruska Šlezija k Avstriji. Pruski kralj Friderik II. je namreč, ker v rodbini Habsburgov ni bilo možkega nasledstva, zahteval Šlezijo za se na temelju nekkih starih dednih pogodb ter je po smrti zadnjega Habsburžana Karla VI. vdrl v Šlezijo. To je bil začetek tako zvanih šlezjskih vojev za nasledstvo. Prva vojna je trajala 2 leti in se je zvršila leta 1742. s takomenovanim vratislavskim mirom. Po tem sklepu miru je vsa zgornja in spodnja Šlezija z graščino Glatz pripadla Pruski. Pod Avstrijo sta še ostala okrožja Tešin in Opava ter dežela onostran reke Opa. Ker so pa popred vsi ti kraji — izvzeta gra-

ščina Glatz, ki je spadala in spada še pod nadškofijo praško — spadali v cerkvenem pogledu pod škofijo v Vratislavi, glavnem mestu sedanje pruske Šlezije, ostali sta okrožji Tešin in Opava tudi na dalje in sta še danes pod rečeno inozemsko škofijo. O d t o d i p r i h a j s , d a i m a k n e z o š k o f v Vratislavi virilen glas tudi v deželnem zboru avstrijske Šlezije. Zgodilo se je, da je bil sedanji knezoškof vratislavski, kardinal Kopp, po zadnjih volitvah imenovan celo namestnikom dež. glavarja.

Veleznačilno je, da mej tem, ko domači avstrijski škofje, ki imajo vsi virilne glase, le redkokedaj prihajajo v dež. zbornice, in to menda ravno zato, da ne prihajajo v neprijetna položaja zbog narodnih preprirov — veleznačilno je, pravimo, da se ravno inozemski škof kardinal Kopp rad drži nasprotnega pravila in da prihaja pogosto v šlezjski dež. zbor, kjer se udeležuje razprav, ki so v zvezi z narodnimi prepri! A on ne dela tega morda z namenom blaženja nasprotnostev, ampak nastopa aktivno v priloge in na škodo druge narodnosti. Tako je storil — kakor ste že konstatirali v »Edinosti« — tudi ob prepri radi čeških, oziroma poljskih vsporednic na učiteljskih in mu je nemški deželni glavar izrekel za to v svojem znanem govoru posebno priznanje. Nu, pozneje smo izvedeli še več. Vi ste morda prezrli govor, ki ga je imel nemški deželni poslanec Janotta v trgovinski zbornici, katere zastopnik je v deželnem zboru. Govornik je konstatiral, da gre v prvi vrsti kardinalu Koppu zasluga, da se je našla pot, po kateri so se nemške stranke mogle združiti za zložen in skupen nastop proti rečenim vsporednicam!!

To ne pomenja nič več in nič manje, nego da je bil kardinal Kopp nekak organizator boja proti mrvi pravice njim, ki tvorijo večino njegovih vernikov v deželi!!

Cerkev naj bo zaščitnica vseh, torej tudi in še posebno onih, ki so slabiji. Že po bitstvu cerkve morajo biti cerkveni dostojanstveniki zaščitniki tudi pravice narodnih manjšin. Tu pa se je kardinal Kopp postavil celo proti mrvi pravice za večino prebivalstva v deželi in je nastopil sovražno proti večini svojih vernikov! Že to, da se je udeležil le glasovanja proti Čehom in Poljakom, bi morali obojati najstrožje, ali on je nastopil aktivno kakor organizator nasilja in krivice.

Nekvalifikovan je bil ta nastop, ker ga je storil cerkveni dostojanstvenik, a skrajna brezaktnost je bil tudi za to, ker ga je storil — inozemec!

Na to, na to naj bi pazili v Rimu, da ne bodo taki visoki cerkveni dostojanstveniki tako kompromitirali našel in namenov cerkve! Na to naj bi raje pazili, mesto da se toliko vznemirjajo radi tega, ako verni in pobožni slovaški narodi hočejo v svojem jeziku ohraniti svoje nabožno življenje!

O položaju v Avstriji.

Bolniku, ki se imenuje naš parlament, je menda zopet nekoliko odleglo. Ne more se pa reči, da li so le bolečine ponehale, ali pa je bolezen sama res krenila na bolje. Nekateri listi, ki radi tolaščijo namene in želje vladnih krogov, trdijo sicer, da je položaj postal res manje nevaren. To pa zato, ker je v češkem klubu Krasměva odločilna struja izgubila večino in je začela nadvladovati struja Pacák-Začek. Oni krogi, ki želé, da pride naš parlament slednjič vendar do delavnosti, vidijo ugodno znamenje v okolnosti, da je češki klub pripravljen pripustiti v parlamentarno razpravo toliko vladno predlogo, kolikor tudi razne predloge poslancev, ki se tičejo pomoči onim krajem, ki trpe bodo valed elementarnih nezdod. Dotični krogi menijo, da je s tem led razbit in da drugo pride polagoma ob pametnem in previdnem postopanju s češko delegacijo. To pametno postopanje pa naj bi bilo v tem, da naj bi se Čehov ne sililo že takoj sedaj, da bi tudi druge predmete, izlasti pa proračunski provizorij, privolili v razpravo. Čehi da tega ne morejo storiti kar h kratu, ker bi se preveč kompromitirali pred narodom in bi s tam dali mogočno orožje v roko za agitacije radikalnih strank. Zato da naj bi se Čehom dovolilo nekoliko časa, v katerem izvrše evolucijo v svoji taktiki. Tako govorijo oni, ki v resnici želé, da pride v parlamentu do normalnega delovanja. Ali nemške stranke dajajo drugačne račune in stavljajo drugačne zahteve. Njim ni do tega, da parlament oddaja od sebe plodonosno legislativno delo, ako v tem parlamentu niso oni

diktatorji. Potem jim je še ljubši, da parlament ne deluje, in da vodi posle vlada, katero t še pod svojim terorizmom. Zato ovirajo vso akcijo s tem, da zahtevajo od Čehov, naj pripusté ob enem tudi proračunski provizorij v razpravo. V tem smislu pritiskajo tudi na vlado. Ker pa ni izključeno, marveč zelo verjetno po vseh dosedanjih skušnjah, da se rečena nemška zahteva pokriva z vladino željo, more se reči, da je v njej največa nevarnost za položaj in da se ob njej utegnejo razbiti vsi napori za saniranje parlamenta. Pe okolnosti, da so Čehi tudi z Jugoslavo v neprestanih dogovorih, ni dvomiti, da bo tudi razpoloženje teh poslednjih vplivalo na sklepe Čehov ozirom na bodočo taktiko.

Drobne politične vesti.

Dr. Zdenko Schücker, ki je v nedeljo na Dunaju umrl nagle smrti, je bil nemški državni poslanec iz Češke in eden prvakov nemško-liberalne stranke. Pokojnik je bil pravi tip sedanje nemške nestrpljivosti in nezmernosti. V borbi proti Slovanom je bil nezprosen. Neprestano je bil po konci. Govoril je sedaj tu, sedaj tam in povsodi je podžigal Nemce na sovražstvo proti Slovanom.

Turčija. Iz Carigrada poročajo, da je sultan podelil generalnemu nadzorniku Hilmi paši, insignije velikega kordona reda »Osmanie«.

Domače vesti.

Kako naklonjeni so gospodje na magistratu našim okoličanom! Iz Lonjerja nam pišejo: Dovolite nam, da obelodanimo nov dokaz za to, kako rad ima nas okoličane naš milostljivi magistrat. Znano je, da je naša (a ne e. kr. in od vlade subvencionirana) kmetijska družba ukrenila že marsikaj dobrega za ubozega trpina, okoličanskega kmeta. Tako smo s pomočjo iste n. pr. poskrbeli strelno postajo proti toči. Povabila je bila tudi potovalnega učitelja kranjske kmetijske družbe, g. Gombača, da nas pouči, kako in kje naj se postavi omenjena strelna postaja. Ista obstoji že pet let.

Sedaj pa po petih letih nam je prišel magistratni odlok, ki pravi, da sta Andrej Čok in Martin Pečar brez dovoljenja postavila strelno postajo. To ni res. Res je pa, da se je Martin Pečar kakor načelnik kmet. podružnice mnogo brigal za napravo take postaje, a vsi vaščani so pripomogli k temu, da smo prišli do strelne postaje. V teku teh let je marsikdo videl to postajo, ne da bi bil opazil kako nevarnost, in resnica je, da se ni zgodila še nikomur nikaka škoda. Vsakako pa ni ta postaja spojena s tako nevarnostjo, s kakoršno so bile spojene bombe, ki so jih našli v društvu Ginnastica. Pa je jasno tudi, kaj namerujejo gospodje s svojo prepovedjo. Saj so nam rekli ustmeno: ali proč s postajo, »oppure andare d' accordo colla società agraria!« Uklozimo naj se laški kmetijski družbi — brez kmetovalcev, pa bo vse dobro!

Ste li čuli sršene, kako so nam zagodli!

Ti pa, ubogi trpin, okoličanski kmet, ti se le trudi v potu svojega čela od zore do mraka! Če pa bi si hotel kako zavarovati sad svojega truda, ni ti dopuščeno to! Ko pa pride eksekutor, plačaj davek od svojih žuljavih rok, drugače bo pel boben!

Tako nas imajo radi milostni gospodje na magistratu!

Nadina Slavjanski in 2000-letna kultura zaderskih Italijanašev. Iz Zadra pišejo: Pred nekoliko dnevi je Nadina Slavjanski priredila par koncertov tudi v Zadru. A ta slovaška umetnica, katero povsod priznajo vsprejemajo, se je potožila radi postopanja zaderskih Italijanašev. Ko je vprašala, da jej odstopijo dvorano »Filarmonike« za en koncert, je uprava iste rekla, da odstopi, toda pod pogojem: da se ne bodo pevale nekatere ruske pesmi in da se bodo lepki tiskali na italijanskem jeziku!! Naravno je, da Nadina ni pristala na to. »A mi — rekla je Slavjanska — vsprejemamo z največo gostoljubnostjo italijanske umetnike ter jim gremo povsodi na roko«. Tožila je tudi, da je nekoliko poulične zaderske mularije napadlo enega dečkov, ki pevajo v zboru, in da bi bili najbrž z njim grdo ravnali, da ga ni rešil redar. — Pač sad 2000 letne kulture!

Naša puškarska obrt. (Dopis.) Onostran Karavank v starodavnem slovenskem Koratanu, takorekoč pod Stolom, nahaja se prijazna vas Borovlje (nemško Ferlach), kjer evet že dokaj stara obrt »puškarnstvo«. Ondi najdete skoro

v vsaki hiši po enega puškarja. In res: tu se izlelujejo prav dobre in fine puške vsake vrste. Posebno odkar se tam nahaja celo e. kr. preskušalnica, kjer se pred uporabo, pod državnim strogim nadzorstvom, cevi preskušajo na njihovo odpornost, in se na skupnem tovarniškem strelišču zopet pod nadzorstvom vstreljujejo, dvignile so se borovljske puške na tako stopinjo, da glede kakovosti prav lahko tekmujejo z inozemskim orožjem. Tako so pred nekaj leti v Bolcanu na Tirolskem na mednarodnem streljanju na tarčo za darila ravno borovljske puške streljale najboljše in so tako nadkriljevale angleško, balgijsko in nemško orožje, da so si priborile prvo o darilo!

Stopivši v vas in zapazivši na hišah in puškarnicah samo slovenska imena, bi tujec mislil na mah, da so Borovlje trda slovenska vas, kjer se povsodi govori mili naš jezik. Pa že dejstvo, kakor so ta imena spakodrana, poučuje ga ravno o nasprotnem.

Borovlje so bile nekdanj, pred nekaj leti, še slovenska vas. Danes se pa razlega tamkaj takozvani Kucheldeutsch! Način pisave imen, kakor Antonnitsch, Ogrisa, Sodra, Wernigg, Owtšchar in mnogo drugih, pravi dovolj, kakšnega kova so sedaj Borovljani.

Mej puškarji dela samo gosp. Ludovik Borovnik častno izjemo! Kakor so skoraj vsi drugi strastni Nemci, pravcati janičarji, tako je pa Borovnik iskren slovenski rodoljub, nevstrašen narodnjak sredi besnih Nemcev, neomajna trdna skala sredi morja germanškega. Borovnik še nemških delavcev nima v svoji tovarni pušek; on dela z samimi Slovanov. Borovnik je, ki v družbi s tamošnjim g. župnikom vzdržuje vso slovensko stvar v Borovljah in po okolici.

Njemu pa g. župniku Klemenčiču gre zasluga, da med borovljskimi delavci ni izumrla slovenska govorica, še bolj pa misel in slovensko narodno petje.

(Zvršetak pride.)

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi. Prejeli smo: Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi za ključuje a 30. kimovem vsakega leta svoje delovanje. Kakor lani, izročila njega odbor tudi letos slovenski javnosti, posebno prijateljem in dobrotnikom društvenim, svoje letno poročilo z najvažnejšimi podatki svojega delovanja, o stanju imetka društvenega in bilanci letošnjega leta ter imenik svojih društvenikov.

Primerjaje te podatke z uspehi društvenimi v lanskem letu, vidimo, žalibog, da društvo ni napredovalo. Dasi moremo tudi letos zaznamenati imetek, ki je narasel s 1425 K 58 st. na 1776 K 42 st. — torej za 350 K 84 st., ob vsem tem ne moremo govoriti o napredku, kajti vseh dohodkov je bilo okoli 230 K manje od lanskega leta. Izlasti občuten je primanjkljaj, ki je nastal vsled odpadle podpore e. kr. ministerstva za uk in bogočastje, Vzajemno zavarovalne banke »Slavije«, nekaterih cdličnih rodoljubov, mali naraščaj ustanovnikov — doslej v dveh letih 16, letos 1 — ter več, nego za polovico manjše število nabiralecev — lani devet, letos štiri. Vemo sicer, da ni nevhvaležnejšega posla od nabiranja prispevkov, vendar pa smo mogli z ozirom na veliki pomen našega društva, na mnogoštevilni odziv v prvih dveh letih in na to, da se v mnogih slovenskih mestih doslej še ni bilo nabiralo za naše društvo, pričakovati, da ostane število nabiralecev in njih uspeh na istej višini kakor lani. Tem večo zahvalo dolgujemo onim prijateljem društva, ki so nam ostali tudi letos zvesti, ali pa so nam kakor novi društveniki in nabiraleci prikoščili v pomoč; imena nabiralecev naj navedemo radi njih posebnih zaslug tudi na tem mestu: gosp. Dr. Hešč Fran, e. kr. profesor v Ljubljani je nabral K 43 40, g. Seidl Ferdinand, e. kr. profesor v Gorici K 23 95, g. Schweiger Karel, dež. uradnik v Ljubljani K 34,—, in gosp. Dr. Žnave Jakob, e. kr. profesor v Kranju K 100,— vsi skupaj K 204 35 (proti K 441 75 v lanskem letu). Bodi jim naša iskrena zahvala za obilni trud in požrtvovalnost!

Vsem tem, kakor tudi vsem posameznikom, ki so se svojimi prispevki ali kakorkoli drugače podpirali odbor ter mu omogočili društveni uspeh, češkim in slovenskim časopisom »Hlasu Naroda«, »Nár. Listom«, »Nár. Politiki«, »Politik«, »Domovini«, »Edinosti«, »Gorici«, »Slovenca«, »Slov. Narodu« in »Soči« za njih brezplačne objave izreka odbor tem potom svojo iskreno zahvalo ter jih prosi še nadalje podpore in naklojenosti in to tembolj, ker je iz sedanjega položaja

videti, da bode v novem letu ta podpora posebno potrebna!

Vodstvo društva je bilo letos v rokah odbora, ki se je sestavil na običnem zboru in v na to sledeči odborovi seji dne 21. listopada 1903. sledeče: Predsednikom društva je bil izvoljen zopet g. Tomšič Frančišek, nadinženir pri dež. odboru, podpredsednikom g. Dr. Franta Bohuslav, dež. svetnik, blagajništvo je prevzel g. Dr. Šebesta Karel, odvetnik, tajništvo gosp. Germ Josip, akad. slikar, odborništvo g. Dr. Žmave Ivan, c. kr. amanuensis vzuč. knjižnice, namestništvo g. Arh. Ivan, c. kr. gospodarski nadsvetnik, gosp. Bureš Karel, kontrolor nadšk. konsist. blagajne, in g. Noháč Frančišek, inženir, g. Gasparin Filip, c. kr. profesor, in g. Sporn Gregor, c. kr. višji revident, pa nadzorništvo.

V odborovih sejah, katerih je bilo tekom leta deset, se je sklepalo o tekočih društvenih stvarih, o prošnjah na posojilnice in na razne korporacije, o poverjeništvu, o naročitvi tiskovin, o upravi društvenega imetka, o prreditvi akademije v prid društva in o razdelovanju podpor. Kakor v minulih letih, bile so tudi letos na delitvi merodajne le potreba, marljivost, poštenost in narodnost; da pa je mogel odbor vestno in nepristransko postopati ter vpoštovati vsaki čas med šolskim letom nastoječe izpremembe v imovinskih razmerah posameznikov ter njih posebne želje, zato je odločil, da naj podpiranci prosijo vsak mesec posebej posredovanjem poverjenika, ki ob izročitvi prošnje izrazi njih posebne želje in občno mnenje o vrednosti prošilcev. — Poleg tega pa se morajo prosilci početkom vsakega semestra izkazati se pričevali o izpitih in oproščanju koleginic. V doseg rednih podatkov o imovinskem stanju in njega izpremembah izdaja odbor prošilcem posebne formularje, v katerih mora vsak prošilec, na podlagi ubožnega lista in lastnim priznanjem, ki ne ostaja tajno, zanesljivo dokazati svojo potrebo in priznati vsako imovinsko izpremembo.

Podpore je delil odbor glavno v obdobjih, semo v denarji le tedaj, če so izkazane razmere prošilcev to zahtevala. Tekom letošnjega leta se je razdelilo denarne podpore in posojil K 1138.— in 1065 obdenic v vrednosti K 553.80; podpirancev je bilo vsaki mesec od 7—14, po studijah: 7 juristov, 6 filozofov, 4 slikarji in 4 tehnik, po kronovinah: 10 Kranjcev, 5 Primorcev, 4 Štajerci in 1 Korošec.

Došle podpore pripadajo po kronovinah: Štajerski: K 802.—, Kranjski: K 572.40, Primorski: K 468.95, drugim dazlam: K 271.29, vsega skupaj K 2114.64.

Nemški cesar v Dalmaciji. Zadarski »Nar. List« je doznal, da je nemški cesar Viljem sklenil preživeti del zime na dalmatinski obali. Cesar da bo bival deloma na kopnem v Dubrovniku, deloma na svoji jahti, od konca meseca januarja do konca meseca februarja.

Iz »Sokola«. Minolo soboto je priredil naš »Sokol« v telovadnici plesno vajo, katera je bila — z czirom, da je bila to prva — jako lepo obiskana.

Lep venec dražestnih gospodičen se je odzval vabilu zabavnega odseka »Sokola«, kakor tudi lepo število mladih bratov — Sokolov in nekaj prijateljev vrlega tega društva. Zabava je bila od začetka do konca — ob polnoči — jako animirana, kar nam daje nade, da bo sedaj v našem »Sokolu« začelo novo, boljše življenje, nego je bilo dosedaj pod pritiskom neugodnih razmer. — S srčnim veseljem opazili smo mej udeleženci lepo četo dragih nam bratov Čehov. Živili!

NB. Tudi v bodoče bodo plezne vaje vsako soboto ob 8. in pol uri zvečer za člene in vpeljane goste. Prijavitelj se je pri zabavnem odseku.

Novo razprodajo našega lista je prevzela z današnjim dnevom gospa Marija Šantel, tobakarnarica v Trstu, ul. Media št. 41.

Zahvala. Odbor pevskega društva »Zvonimir« izreka bl. gospodu dru. Otokarju Rybáču iskreno zahvalo za društvu podarjenih 20 K. Društvo se priporoča tudi nadaljti blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Josip Gregorič,
predsednik.

Porotno sodišče. Včeraj se je vršila kazenska razprava proti 34-letnemu mehaniku Rihardu Dessanti, doma iz Pule, radi zločina umora, izvršenega v noči od 10. na 11. oktobra t. l. na osebi 27-letnega trgovskega agenta Riharda Nicli, doma iz Palmanove v Italiji. Predsedoval je podpredsednik dež.

sodišča vit. Nadamlenzi, votanta sta bila sodna svetovalec Mosche in Crusiz; državno pravdnštvo je zastopal namestnik državnega pravdnika Clarici, a branil je toženca dr. Robba.

Na predlog zastopnika držav. pravdnštva je bila razprava tajna.

Evo kako je Dessanti izvršil zločin: V prvem nadstropju hiše št. 7 v ulici San Giacomo — to je ona ulica, ki s Corsa vodi v staro mesto —, so stanovali v enem stanovanju Rihard Dessanti, doma iz Pule, njegova priležnica 27-letna Ema Cornoldi, doma iz Zadra in Rihard Nicli, službujoči pri tvrdki Krammer & Schwarz in doma iz Palmanove v Italiji. Ta poslednji je imel eno sobo, a ona dva drugo. Toliko Nicliju, kakor Dessantiju je oddajal te sobe Elija Selenati, ki je pravi najemnik stanovanja. Mej obema sobama se nahaja kuhinja, a iz kuhinje so vrata v eno in drugo sobo. Dne 10. oktobra okolu polnoči je prišel Dessanti domov ter je bil čudno iznenađen, ker ni našel doma Eme Cornoldi. — Začel ga je grizti črv ljubosumnosti, češ, ko je ni doma, je šla gotovo ven s kakim možkim. Mej tem pa, ko je on premišljal, kam da je mogla iti ob tako poznej uri in pri tako slabem vremenu, je začul iz Niclijeve sobe nekak pridružen smeh. Ta smeh mu je bil znan. Brez dvoma je bila Ema v Niclijevi sobi. Skočil je proti vratom Niclijeve sobe, jih stresel ter podrl: v polutemi je videl Ema, ki je skušala skriti se pod Niclijevo posteljo. Dessanti je skočil na to hitro v kuhinjo, tam pograbil na mizi ležeči kuhinjski nož, se vrnil v Niclijevo sobo ter zabodel Nicliju nož naravnost v obraz. Zabol mu je nož v desno podkožno kost, s tako silo, da mu je nož prodril nebo, prerezal jezik in goltanec.

Na včerajšnji razpravi se je toženec izgovarjal, da je izvršil zločin v hipu velikega dušnega razburjenja. Dejal je, da obžaluje zločin. Ker ni imel dela v svojem rokodelstvu, je skušal kaj zaslužiti s tem, da je služil za nastakarja v krčmi »Alla Casetta« v ulici della Scalinata. Okolu 1. ure in četrti popoldne je bil prišel domov. Navadno je našel vedno vrata sobe zaprta. Oa je potrkal in Ema Cornoldi mu je prihajala odpirat. Tisti večer pa je našel vrata sobe odprta. Poklical je Ema, a ni dobil odgovora. Prižgal je svečo ter jo začel iskati, se mu ni-li morda skrila za šalo. Ni je našel. Šel je v kuhinjo. Tu mu je navstal sum, da je morda v sobi pri Nicliju. Niclijeva soba je bila odprta. Posvetil je v sobo in tam je videl prizor, ki ga je tako razvnel, da ni več vedel kaj dela. Šel je po nož in potem v Niclijevo sobo in tam izvršil zločin. Z Ema Cornoldi — ki je omožena v Zadru in ima eno hčer, a je ločena od moža — sta živela skupaj kakih 6 ali 7 mesecev.

Bilo je zaslišanih 7 prič. Glavni prič sta bila Ema Cornoldi, ki je pričala jako v prilog tožencu, izpovedaje stvari, ki stavijo njo semo v jako grdo luč, in pa Elija Selenati.

Sodišče je stavilo porotnikom 4 vprašanja in sicer: I. glavno vprašanje, da je-li toženec kriv zločina umorstva, II. eventualno vprašanje, da je-li kriv zločina ubojstva, namreč, da je-li ranil Niclija brez namena da ga umrti, III. eventualno vprašanje, da je-li kriv zločina poskušane težke telesne poškodbe in IV. eventualno vprašanje, da je-li kriv samo pregreška dejanj proti varnosti življenja. Zatem sta govorila najprej zastopnik državnega pravdnštva, a potem branitelj dr. Robba. Porotniki so zanikali soglasno I. in II., z 10 prot 2 glasovoma III. vprašanju, a pritrtili z 10 proti 2 glasovoma IV. vprašanju. Na podlagi tega pravoreka je sodišče obsodilo Dessantija radi pregreška dejanj proti varnosti življenja na 9 mesecev ječe.

Iz »Škrata«:

Zena: Predvčerajšjem si prišel domov včeraj, včeraj še le danes in danes bi bil prišel domov jutri, ako ne bi bila prišla po tebe v krčmo.

Razne vesti.

Marijanski kongres. V nedeljo je bil v Rimu, v navzočnosti osmero kardinalov, zaključen marijanski kongres na slovesen način. Zaključni govor je imel Španjolec, kardinal Vivea y Tuto.

Vrednost zemljišča v Londonu je v zadnjih letih kar skokoma porastla. V predmesju Hampstead velja »akre« zemljišča, ki nima za kmetovalca vrednosti nad 1000 nemških mark, 192.000 mark. V City (starem londonskem mestu, kjer je središče trgo-

vine) in v Westendu, kjer imajo bogataši svoje palače, so cene naravnost neverjetne. Blizo palače angleške banke stane »akre« 60 in pol milijonov mark, to je 1500 mark vsaki štirjaški čevljev.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna. Nakup argentinskih in čilskih vojnih ladij?

LONDON 5. Kakor poročajo »Standard« iz Petrograda, je minoli terek dospel ameriški mešetar za vojne ladije Charles Flint v Moskvo, odkoder odputuje v sredo preko Varšave in Sofije v Carigrad. Govori se, da ima seboj ček, v znesku 7 milijonov šterl. lir, glaseči se na tvrdko Rothschild. Ta svota predstavlja vrednost argentinskih vojnih ladij, radi katerih nakupa se Rusija sedaj pogaja.

Iz Makedonije.

CARIGRAD 5. Minoli teden je neka vojaška patrolja zadela pri Pestriskinu, dvajset kilometrov severno od Istida v vilajetu Monastir, na bolgarsko četo, obstoječo iz 15 oseb. Dva moža sta bila ubita, dva pa vjeta. Četa je imela seboj tudi dinamit.

Ministerska kriza na Španskem poravnana.

MADRID 5. Minister notranjih stvari Guerra je podal svojo ostavko. Na njegovo mesto je bil imenovan Salazar, ministrom za poljedelstvo, industrije, trgovino in javna dela pa markiz Figuera. Smatra se, da je s tem imenovanjem kriza poravnana.

Naseljevanje v Severno Ameriko.

WASHINGTON 5. Komisija za naseljevanje priporoča v svojem letnem poročilu, naj v pristaniščih smeriški zdravniki preiščejo izseljence, ker nekatera parobrodna društva še vedno uvažajo v Ameriko bolne osebe vzlic določbam zakona.

Kazenska razprava proti državnemu poslancu.

BUDIMPEŠTA 5. Danes je pričela kazenska razprava proti državnemu poslancu Valentinu Eötvöšu, ki je obtožen dvojne goljufije, ki jo je izvršil kakor odvetnik. Obtoženec je izjavil, da ni kriv. Razprava utegne trajati nekoliko dni.

Industrijski svet.

DUNAJ 5. V današnji seji industrijskega sveta je bil priobčen dopis ministerstva za trgovino, v katerem se pozivlja industrijski svet, naj izjavi svoje mnenje glede društev z omejeno razevo.

Trgovina.

Borsna poročila dne 5. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05—19.07, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.40—239.75 Francija K 95.10—95.30, Italija K 95.10—95.30 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.50—117.70, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.90—100.15, ogrska krona K 98.—98.30, italijanska renta K 102.2/4, 103.1/2, kreditne akcije K 679.—681.—, državne železnice K 654.—656.—, Lombardi K 89.—90.50, Lloydove akcije K 717.—723.—, Srečke: Tisa K 323.—327.—, kredit K 479.— do 489.—, Bodenredit 1880 K 306.—316.—, Bodenredit 1889 K 298.—308.—, Turške K 133.— do 135.—, Srbske — — — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

Državni dolg v papirju	predvčeraj	danes
100.25	100.25	100.30
110.25	110.25	110.30
Avstrijska renta v zlatu	119.85	119.85
100.25	100.25	100.25
Avst. investicijska renta 3 1/2%	91.40	91.35
Ogrska renta v zlatu 4%	119.05	119.05
98.20	98.20	98.20
88.95	88.95	88.95
Akcije nacionalne banke	1635.—	1634.—
Kreditne akcije	679.75	678.50
London, 10 Lstr.	239.47 1/2	239.47 1/2
100 državnih mark	117.47 1/2	117.55
20 mark	23.48	23.48
20 frankov	19.07	19.05
10 ital. lir	95.15	95.25
Cesarski cekini	11.33	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz (Sklep.) — francoska renta 98.75 % italijanska renta 105.15 španski esterior 90.80, akcije otomanske banke 596 — — — — —
Pariz (Sklep.) Avstrijske državne železnice — — — — — unificirana turška renta 88.97 menjice na London 251.55, avstrijska zlata ren-

101.25 ogrska 4%, zlata renta 102.40 Landerban 497.— turške srečke 129.—, parizka banka 12.76, italijanske meridionalne akcije 765 —, akcije Rio Tinto 15.96, Mlačna

London (Sklep) Konsolidiran dolg 85 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 27 1/2, španska renta 90 1/2, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont, 2 1/4, menjice na Dunaju — — — — — dohodki banke — — — — — izplačila banke — — — — — Stalna

Tržna poročila 5. decembra.

Budimpešta Pšenica za april 10.25 do 10.27; rž za april 7.98 do 7.99; oves za april 7.22 po 7.23; koruza za maj 7.60 do 7.61.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno, mirno. — Prodaja 18.000 met. stotov., nespremenjeno. — Druga žita nespremenjeno. — Vreme: megla.

Havre (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45.75 frk, za marec 46.50. Mirno.

Hamburg (Sklep pop.) Kava Santos good average za dec. 37 1/2, za marec 38 1/2, za maj 38 1/2, za september 39 1/2, vzdržano. — Kava Rio navadna loco 37—39, navadna realna 40—41, navadna dober, 42—44.

Hamburg (Sklep.) Sladkor za dec. 23.10 za jan. 24.50, za febr. 28.60 za marec. 28.70 za april 28.80, za maj 28.95. Trdno. — Vreme: dež.

New-York (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 stotnik znižanja, nespremenjeno.

Sladkor tuzemski. Centrifugal ple, promptno K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Mellaple promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 13 1/2, Sh. Java 15.6 Sh. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.50, rž za januar 16.75, za januar-april 17.25, za marec-junij 17.50 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 24.20 za januar 24.50, za januar-april 24.85 za marec-junij 25.40 (mirno). — Moka za tekoči mesec 31.90 za jan. 32.20, za januar-april 32.65, za marec-junij 33.15 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 46.—, za januar 46.50, za januar-april 47.25 za maj-avgust 47.50, (mirno). Špirit za tekoči mesec 49.25, za jan. 49.— za januar-april 48.75 za maj-avgust 46.75 (stalno). Sladkor surov 88° usov nov 37 1/2—38— (stalno) bel za tekoči mesec 42— za jan. 42 1/4 za jan.-april 43— za marec-junij 43 1/4 (nepravilno) rafiniran 72—72 1/2. Vreme: dež.

Trgovina sè zaklanimi prašiči.

Predvčerajšnjem je bilo pripeljanih na tukajšnji trg 3, večeraj pa 212 zaklanih prašičev. Prodalo se je skoro vse in sicer blago I. vrste po K 108.—, II. po K 101—102, III. pa od K 90—100. Kupčija je bila jako živahna in vreme lepo.

Mattonijeva kislina. V ojštem letnem času, v katerem se prikazujejo vsakdanji katarni pojavi, se priporoča Mattonijev Giesshübler, kateri se uporablja z izvrstnim uspehom pri obolenju različnih organov katars v žrelu, brnčih, pluč in vnetju prsne mreže.

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanitá št. 23—25.

DRAŽBE,

ki se vršijo od ponedeljka dne 28. novembra t. l. od 9—12. ure predpoludne in slednje dni:

Plašči in jopiči za gospe, spodnja krila, kompletne ženske obleke, fuštanj, flanela, srajce za moške in ženske, volneni šjali, žepne rute, zimske srajce, volneno blago, cefir, saten, perkal, bele in barvane preproge, kotenina, brisalke, prti, prtiči itd.

**MATTONIJEV
GISSHÜBLER**

naravna
alkalična kislina

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosarie (šolsko poslopje).

Ceno, da se ni batl nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Instrovan cenik brezplačno in franco

Važno naznanilo
za krčmarje in restavraterje!

V dobroznani poznani zalogi steklenin in porcelane tvrdke

JAKOB HIRSCH

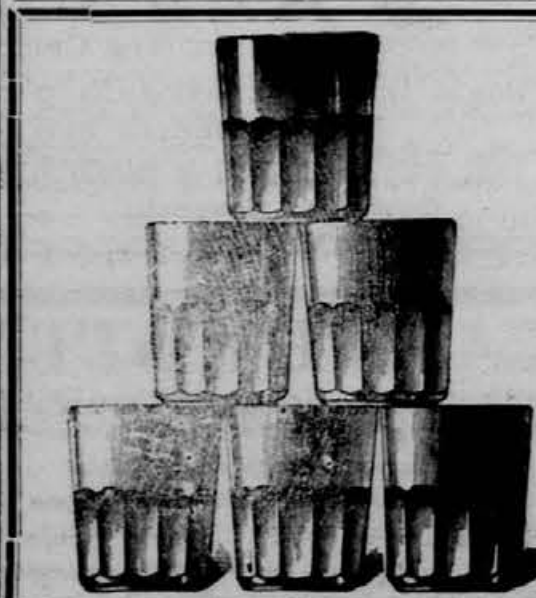
v TRSTU, ul. Cavana 15

(nasproti škofijski palači).

se nahaja velikanski izbor kozarcev in vrčkov

vsake oblike in velikosti.

Brezkonkurenčne cene.

VELIKOST TRIBARVASTIH SLIK
na kartonu 67x51 cm
ena slik samih po . . . . . kron 6—
v jelšovem okvirju po . . . . . 12—
v vzorkovem po . . . . . 15—
zaboj in poštnina za lastni izdatek.

Primerno božično darilo:
Bled in Belopeško jezero.

Naroči se: Pri založniku **I. Germ u** v PRAGI, Václavské nám. 10 ali pa v Ljubljani pri **L. Schwentner-ju** in **Drag Hribar**, v Novem-Mestu pri **I. Krajec** nast., v Celju pri **Dragotin Hribar-ju** in v Gorici pri **A. Gaberščeku**

MALA OZNANILA

Jvan Jančar
lehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n.
Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah.
Cene zmerne.
Sprejema od 8—6 pop.

Najstarejša
slovenska zaloga, tovarna pohištva **Andreja Jug** v Trstu, ul. S. Lucia 18 (zadej tribunala) priporoča vsake vrste solidno izdelano, svetlo ali temno polirano pohištvo.

Tovarna kisa Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov. Konkurenčne cene.

— Nova zaloga —
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Čevljarnica

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal **Petra Peternel** v ulici **Giulia št. 76** je voloditi vsakovrstno jestvine kakor: kava, riš, testenine (napeljske), sladkor, turšino in belo moko, naravno maslo, sève, milo, jedilno olje prave vrste po 36 novč.

Iv. Lekan
TRST ul. Giulia 7 (p. ljud. vrto) izvršuje točno in elegant. vsakovrstna obuvanja za otroke, gospode in druzine. Specialiteta: obuvanje za kmetne noge; obuvanje za kapitah zad. modela.

Iv. Kopač
svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo voščene sveče. Cenik brezplačno in franko.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha, ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekoratér. Sprejema delo na debelo. Dekoracije sob s papirju. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmeranih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Ugo Foscolo št. 19.

Podpisani priporočajo svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČICARNO** pri **Sv. Jakobu** istrska ulica 12 (zraven št. 80a). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Pestrežba točna.
Benedikt Suban

Prva trž. brasilnica
na električno moč
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakovrstno brušenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Carlo Schönberger
TRST ul. S. Caterina 11, II civilna krojačnica
Naročbe in plačila po dogovoru
Vsaka obleka se izgotovi v 24 ur.

MIRODILNICA
Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Gepa) Specialiteta naravnih in medicinskih drog, barv, pokost, lakov, špek, čipčev, navadnega in parfumsnega mila, petroleja, spirita (beste) za gosti. — Barvilo za čiščenje vina.

Josip Talamini
TRST - ul. della Pietà 13 (stvorščica) Zaloga istrskega in dalmatinskega vina, marsale, vermuta in najfin. refšeka v botliškah. Dosilvanje na dom.

Ticijan Salvatore
ornam. kamnoseški mojster
DELAVNICA
spominskih kamnov — marmor za pohištvo
Trst ul. Farneto 37

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporoča svojo zalogo oglja in drva, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. — Telefon št. 1664.

Fran Macorig
trgovina z jestvinami
ul. Barriera vecchia 38
Zaloga sladkorja, kave, riža, raznega žita, moke in otrobov. Vino v buteljkah, mineralna voda. Specialiteta tu inoz. testenine, surovo in kuhano maslo.

PEKARNA
flozij Gul
TRST - ul. Caserina 17 - TRST (nasproti trgovinski kavarni) priporoča v vsakem času svež kruh, sladčice itd. itd. Sprejemanje domačega kruha v pecivo. Erožja moko prvih mlinov. Pošiljanje na dom.

Stanovanje
z eno sobo in kuhinjo se onda v najem na Seali Santi št. 290.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST
Telefono št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefono št. 847. Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov. (Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.) Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljenih skladišča. **Edini tržaški zavod za ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG "VACUM-CLEANER".** Točna postrežba in nizke cene.

L'ape, novi aparat za držati plinove mrežice kemično utrjen z neko posebno pokostjo, oövaruje stekla razpokanj, če tudi so na prepihu ter mrežice vsled njih naravne lege trajajo dolgo in dajajo boljše svetlobo. . . . .
L'APE stane 20 novč.
ter se prodaja v edini glavni zalogi v ulici Giulia št. 33

Banque Hypothécaire et de Prêts Franco-Anglaise
PARIS - 20-22, RUE RICHER - PARIS
dovoljuje hitro in kulantno:
AMORTIZACIJSKA POSOJILA
po 3 1/2 in 4% na prve in druge stavke do 3/4 dela cenilne vrednosti za dobo od 15 do 75 let.
OSEBNA POSOJILA
po 4 1/2 in 5% duhovnikom, oficirjem, državnim in zasebnim uradnikom, trgovcem in industrijalcem s poroki ali brez porokov za dobo od 1. do 15 let.

Konverzija bančnih dolgov
financiranje in spremenjava podjetij v delniške družbe.
Dopisuje: francosko, angleško, nemško, italijansko, rusko in špansko.
Pojasnila brezplačna!

Otvorilo se je velikansko skladišče **ALL'UNIVERSO**
Trg Carlo Goldoni 1.
Bogat izbor raznovrstnih površnih sukenj (paletot, ulster) in obleke za možke, dečke in otroke.
Veliki dohodi blaga iz tu in inozemskih tovaru. — Naročbe po meri hitro in točno. Govori se slovenski. Najugodnejše cene.

Deček
14 do 15 let star se sprejme takoj v trgovino jestvin. Prednost imajo iz dežele. — Več se poižve pri upravi »Edinosti«.

Podstavek za svetilko, okrogel, iz rumene svile ter obrobljen z motno kremastimi čipkami se je zgubil pri Sv. Ivanu. Ker je ta dragega spominja, je najditelj naprošen ga oddati pri upravi »Edinosti« proti primerni odškodnini.

Zaloga dalmatinskega vina
črno po 36 novč., belo po 40 novč.
prodaja na debelo in drobno:
Spiro Bilič
ŠKORKLJA št. 269 pri Trstu.

Razprodaja!
Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo **2 gl. 95 nč.** krasna garnitura obstoječa iz **14 krasnih dragocenih predmetov** in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatlico
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtaške.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno punčir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvijju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont, vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trvdka

BRÜDER HURVIZ
Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.
Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasni žepni album s 15 razglednicami mesta Krakove.

FILJALKA
c. kr. privat.
AVSTRIJSKI KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:
IZPLAČILA V KRONAH
na blagajniške nakaze in naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
proti 8 dnevni odpovedi 3 %
proti 30 dnevni odpovedi 3 1/2 %
v z atih napoljenih na izplačilna pisma
proti 30 dnevni odpovedi 2 %
proti 3 mes. " 2 1/4 %
proti 6 " " 2 1/2 %

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. o. d. 27. februarja bodočega leta in sicer po dotični odpovedi.
Baneogiro v kronah z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.
Krone in zlati napoljeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po 10ka odpovedi.
Izdaja nakaznice za Dunaj, Buimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd prosto stroškov.
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.
Daja predujme na Warrante in vrednosti po jako zmeranih pogojih, Krediti na karikaeijske listine se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.
Kreditna pisma se izdajajo v kateroskoli mesto.
Hranila.
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listiki. Pogoje daja blagajna zavoda.
Menične nakaznice.
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice »Banca d'Italia« v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu.
Kupuje in prodaja
Zamenjava in eskomptuje
Iztrebane vrednostne papirje in vnočnje zapale kupone.
Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuljuje in divinkuljuje vojaške ženitninske kavoije.
Eskompt za inkasno mislio.
Bor na narodila.
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vlozne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni danar obrestuje od dne vloge d dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.